

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ő l d i h i r e k

1969. december 24.

bb 1. csaknem 160 millió forint a hétfői és a keddi békekölcsön-sorsolásokon

i kf/mm/um ie la

1969. december 24.

az országos takarékpénztár december 29-én és 30-án budapesten, a fürst sándor utcai zeneiskolában rendezi az év utolsó államkölcsön-sorsolásait, a ii., a iii. és a iv. békekölcsön 1969. második félévi huzásait. a sorsolások mindkét napon délelőtt fél 10 ókor kezdődnek.

hétfőn a ii. békekölcsönt sorsolják, 130.200 kötvényre 35.261.300 forintot. a keddi huzáson először a iii. békekölcsön 570.350 kötvényére 77.075.800 forint, majd a iv. békekölcsön 349.500 kötvényére 47.279.800 forint jut nyereség és törlesztés formájában a kötvénytulajdonosoknak.

a két nap alatt a három békekölcsön 1.050.050 kötvényére összesen csaknem 160 millió forintot, pontosan 159.616.900 forintot sorsolnak ki. a kötvények beváltása 1970. január 12-én kezdődik.
/mti/

bb 2. élethiztosítási kötvény 1970 két első új szülöttjének

i kf/mm/um ie la

1969. december 24.

ujévkor ismét 20 ezer forintos élethiztosítási kötvénnyel köszönti az állami biztosító hazánk legifjabb polgárait, budapest és vidék első újszülöttjét. a kötvényt 18 éves korukban váltogatják pénzre az „ab-bérik”, az egészségügyi minisztérium ügylete az ország minden részéről beérkező jelentések alapján állapítja meg, melyik két újszülött „érdemi ki”, a jutalmat. ha ugyanabban az időben több gyermek születik, az elsősegét sorsolással döntik el.
/folyt.köv./

- 1 -

MF

bb 2. / életbiztosításifolyt./uk

az áb „20 ezer forintosok klubjának”, már 18-tagja van, 11 kislány és 7 fiú. a legelső áb-bébi kilenc esztendő múlva kapja kézhez a biztosító 20 ezer forintos ajándékát./mti/

bb 3. Lottó hírek

1 kf/mm/um 1e 1a

1969. december 24.

az év utolsó öt Lottószámát karácsonykor, december 26-án 10 órai kezdettel budapesti sportfogadási és Lottóigazgatóság Münnich Ferenc utcai székházában húzzák. ezúttal ugyancsak sorsolással döntenek el, hogy melyik hét szelvényei vesznek részt a decemberi és a rendkívüli tárgnyereménysorsoláson.

x x x

az igazgatóság ebben a hónapban két Lottó tárgnyeremény-húzást is rendez, mindkettőt budapesti Münnich Ferenc utcai székházában. december 27-én a rendkívüli jutalomsorsoláson ezer nyeremény talál gazdára. főnyeremények: egy öröklakás Lakberendezési utalvánnyal, egy öröklakás „csupaszon”, és egy személygépkocsi. a decemberi rendes tárgnyeremény-húzást, s egyben az év utolsó Lottósorsolását 28-án tartják, amikor szintén ezer nyeremény, köztük főnyereményként két öröklakást és két személygépkocsit sorsolnak ki.

x x x

a sportfogadási és Lottóigazgatóság összeállította a januári Lottóhúzási menetrendet. eszerint 1970 első Lottósorsolását január 2-án budapesti rendezik. január 9-én nyergesújfalu, 16-án Albertirsán, 23-án budapesti, 30-án pedig sárosdon húzzák a Lottó esedékes heti nyerőszámaikat./mti/

--

- 2 -

NA

bb 4. ezüst esztendő baranyában - több mint 46 ezer ezüstpénz került az idén a pécsi Janus Pannonius muzeumba

vid/ká/um hgy

1969. december 24.

1969 ezüst esztendő volt baranyában: több mint 46 ezer ezüstpénzt került elő a hajdan elrejtett kincsekből. az ezüstpénzt vert dénárok és tallérok a pécsi Janus Pannonius muzeum kincstárába kerültek, s egy részüket az 1970-ben megnyíló új régészeti kiállításon mutatják be a közönségnek. az ezüstpénzek valóságosan végigkísérik a magyar történelem fordulataiban gazdag fél évszázadát, I. László király korától a mohácsi vész idején át Habsburg Ferdinánd uralkodásáig. a megelőző évtized során ötödennyi ezüstmért sem találtak a megye területén. dr. Kiss Attila régész véleménye szerint részben a földmunkák nagyobb kiterjedtségének, részben a kincsre bukkanó emberek fokozottabb gondosságának köszönhető ez. 1969 legfontosabb - országosan is egyedülálló - pénzlelete a mohácsi ezüstkincs volt, amelyet utépítés közben találtak meg a munkások. a csaknem negyedmázsányi dénár a mohácsi vész előtti időkből származik. hazánkban még soha nem került elő egyszerre egy helyről ennyi ezüstpénz. tudományos feldolgozása egy numizmatikai szakember egészévi munkáját veszi igénybe majd./mti/

--

bb 5. kikeltek az első sebespisztráng ivadékok a Bükkben

vid/ká/um hgy

1969. december 24.

a zord téli időjárás és a kemény hideg megrövidítette a sebespisztrángok nászidejét a Lillafüred feletti garadnai tógazdaságban. a mesterséges megtermékenyítés befejezéséhez közeledik. az anyahalakból - amelyek között szép számmal akadnak másfél kilógrammos példányok is - száznegyven ezer borszem nagyságú, narancssárga színű petét fejtek ki. ezeket keltetőtálakba helyezték, majd a hím tejét az ikrákra „fecskendezték”. a nászidőszak kezdetén megtermékenyített első peték az oxigéndús vízben már kikeltek. ezek a vékonytörzsű lárvák február elejére formás kis halakká fejlődnek. a pisztrángtenyésztő telepen az idén kétszáz ezer ilyen ivadékot nevelnek, amelyeket a Bükk és a Zempléni hegység sebesvízü patakjaiba helyeznek ki./mti/

--
- 3 -

NA

bb 6. 20 perc alatt tökéletes biztonsággal sterilizál a Sterilex
vid/ká/um hgy
1969. december 24.

ovvosi körökben nagy érdeklődéssel fogadták az esztergomi labor
műszeripari művek u egyik új gyártmányát, a Sterilexet, amelynek
legkisebb tagjából 500 darabot készítettek az idén. megkezdték
a Sterilex -3 alkatrészeinek gyártását is. ebből 2000 darabos
rendelésük van a jövő évre.

a berendezéssel új fegyvertárhoz jutnak az orvosok. a hagyó-
mányos kifőző edényekben hosszú ideig tartó főtlenítéssel
sem tudnak minden baktériumtörzset elpusztítani, az autókláv
elvé alapján, nyomás alatt működő Sterilex maximálisan 20 perc
alatt tökéletes biztonsággal sterilizál. nagy előnye, hogy kezelése
egyszerű, nem igényel szakértelmet. jövőre újabb változatát is
elkészítik. ez hosszabb műszerek, például katéterek csirátalanítá-
sára is alkalmas lesz./mti/

-.-

- 4 -

bb 7. embargó: 24-én 20 h-ig!

kádár jános elvtárs beszéde

szb zs bs

1969. december 24.

tisztelt nagygyűlés! kedves elvtársnők, elvtársak!

- szeretnék köszönetet mondani angyalföldi házigazdáink-
nak: a kerület vezetőinek, a kender jutagyár és a láng gyár dol-
gozóinak a mai programért. szívből üdvözlöm a nagygyűlés minden
részvevőjét s személyükben a xiii. kerület, angyalföld dolgozó
embereit.

- ilyenkor, az év végén az emberek általában áttekintik a
mögöttük levő esztendőt, felméri a helyzetet és pillantást vet-
nek a jövőbe. ez hasznos és jó dolog. a most záruló esztendő át-
tekintésén túlmenően nekem másfajta kötelezettségem is van angyal-
föld dolgozóival szemben. körülbelül két és fél esztendővel ez-
előtt itt fogadták el országgyűlési képviselői jelölésemet. e
gyűlésen jómagam - csakugy, mint az ország többi választókerüle-
tének képviselőjelöltje - azt a kötelezettséget vállaltam, hogy
a választók, a kerület, városunk és az ország ügyeiben becsülete-
sen, hiven fogom szolgálni a dolgozó nép érdekeit.

- nagy felelősséget vállaltunk magunkra, s nem könnyű a kö-
telezettségnek eleget tenni. valójában nem is sikerül soha olyan
mértékben, ahogy az ember szeretné. remélem azonban, hogy a dol-
gozó emberek, akik kifejezték bizalmukat irántunk, az államunk
névében fellépő és eljáró ügyintézők szolgálatát és munkáját
szándékainkkal együtt mérlegelik. a magam és angyalföldi képvise-
lőtársaim, az országgyűlés többi tagjai nevében állíthatom: ar-
ra törekedtünk, hogy fogadalmunknak és kötelezettségünknek meg-
felelően dolgozzunk.

- kistéghy elvtárs, a kerületi tanács vb. elnöke beszámó-
lójában képet adott a xiii. kerület helyzetéről és a
tennivalókról. ennek az áttekintésnek a sommázata az lehet,
hogy a xiii. kerületben az utóbbi esztendőkből az élet különbö-
ző területein jelentős fejlődés ment végbe - bizonyos terüle-
teken azonban még az elért eredmények sem tudják kielégíteni a
sürgető és növekvő igényeket.

/folyt.köv./

-5-

bb.7. kádár jános ...1.folyt/k

- az igényeket megalapozottaknak, jogosaknak tartom. az a véleményem, hogy általánosságban elfogadhatónak tarthatjuk a kerület fejlődését. engedjék meg, hogy személyes emlékként felidézzem: itt az árpád -hid környékén, a nem rossz benyomást keltező lakóházak helyén pusztta föld és gödrök voltak, amikor 1954-ben egy néhányan a kerületi pártbizottságon összeültünk. azt tervezgettük, mit kellene itt építeni. nagy emberi elégtétel, hogy most mindaz áll, amit akkor megálmodtunk.

- de nem szabad szemelt hunynunk afölött, hogy a közegészségügy, az oktatás területén az ellátottságot és a fejlesztést illetően viszonylagosan is elmaradt a kerület. ha nem is heteken vagy hónapokon, de belátható időn belül e téren is előre kell lépni, hogy ha a mostanihoz hasonló számadással kerül sor, elmondhassuk: e területeken is behoztunk valamit.

- annak idején a képviselőjelöltek kötelezettségét vállalata a főváros fejlesztésének előmozdítására és számosság budapesti jellegű probléma megoldásának elősegítésére is. érdemes ezt felidézni, hiszen angyalföld problémáinak jó része sem oldható meg pusztán kerületi méretekben. angyalföld jobb közlekedése, az üzlethálózat fejlesztése és sok egyéb kérdés olyan téma, amely budapest egészére is vonatkozik.

- ami budapestet illeti, a közelmúltban a politikai bizottság napirendre tűzte a főváros fejlődésének legfőbb kérdéseit. természetesen ezeket állandóan napirenden tartja a budapesti pártbizottság és a fővárosi tanács is. az áttekintés körülbelül mérleg: nagyon sok területen igen jelentős a fejlődés a főváros életében, a lakosság munkakörülményeiben, az ellátottságban. ugyanakkor meg kellett állapítani, hogy vannak területek, ahol további intézkedéseket kell tenni - olyan értelemben is, hogy a fővárosnak mozgósítania kell saját erőit, ki kell használnia lehetőségeit, de ezen túlmenően: a központi szervezeteknek, a kormányoknak és más főhatóságoknak is segíteniük kell.

/folyt .köv./

hasonló eredménnyel zárult mint a most hallott xiii kerületi

-6-

M 600

bb.7. kádár jános ... 2. folyt /k

- budapest kerületeiben nagy a fejlődés. lakótelep épült kelenföldön, most már hozzákezdtek az óbudai negyed építéséhez, de a város más részein is jelentős az előrehaladás. előreléptünk a közmuellátás terén is, jelentősen bővült a vízálózat, nagyarányú felújítások voltak a csatornahálózatban, fejlődött a távfűtés, új házigyárak épültek. azt a kijelentést is meg merem kockáztatni, hogy véleményünk szerint még a közlekedés területén is számottevő fejlődést értünk el az utóbbi esztendőkből. épül a földalatti, amelynek első fő vonalát a terv szerint a jövő évben üzembe helyezik, elvették, az illetékesek a közlekedés egyéb nagy problémáit is, köztük a baross tér rendezésének és a hungária körúti felüljáró építésének ügyét. s hogy nemcsak elővették, bizonyítja, hogy a felüljárót már át is adták a forgalomnak. ha tehát körültekint az ember a fővárosban, megállapíthatja, hogy óriási a fejlődés. a helyzet mégsem kielégítő. miért? azért, mert a főváros lakossága szám szerint tetemesen gyarapszik, s mert a sűrű és jogos igények szintén növekedtek. a párt és az állam vezető szerveinek, s jómagamnak is az a véleményem, a lehetőségek határain belül mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy budapest méltó fővárosa legyen szocialista hazánknak, s angyalföld, ez a nagy multu munkáskerület is méltó legyen hagyományaihoz. úgy vélem, ha figyelembe vesszük az erőfeszítéseket, és a nyomukban született alkotásokat, nem kell visszariadnunk a feladatoktól, amelyekben eddig még nem sikerült olyan mértékben vagy oly módon előbbre jutnunk, ahogy szeretnénk, vagy talán kellett volna.

jogos igényekről van szó, olyanokról, amelyeket napirenden kell tartanunk, amelyekkel komolyan kell foglalkozni, s amelyek megoldására egyesíteni kell az erőket. ami a kerületen múlik, a kerületnek kell megtennie, ami a fővárosban, azt a fővárosnak - ugyanakkor segíteniük kell a vezető párt- és állami szervezeteknek is.

- ami a magyar népköztársaság ügyeit illeti: a közelmúltban hazánkban két fontos esemény zajlott le. szegeden hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára készülve ünnepi külsőségek között emlékeztünk meg a magyar nemzeti függetlenségi front megalakításáról.

/folyt .köv./

-7-

M 600

bb 7. /kádár jános... 3. folyt./-szb

- a másik megemlékezés hasonló keretek között debrecen volt az ideiglenes nemzetgyűlés és az ideiglenes nemzeti kormány megalakulása alkalmából.

- az ünnepi megemlékezések egyben történelmi számvetések is. joggal elmondhatjuk - még ha vannak is hiányosságok, hogy a fő csatát megnyertük, óriási lépéseket tettünk előre. a magyar népköztársaságot - amely munkásosztályunk, dolgozó népünk legnagyobb vívmánya - ma már mindenki elismeri. fejlődésünk elsőrendű tényezője az, hogy a nép saját kezébe vette sorsát; a párt vezetésével, a munkásosztály áldozatkészségével, minden becsületes és hazafias erő tömörítésével tovább vitte a demokratikus haladásért folytatott harcot, szocialista forradalmat hajtott végre. népünk ebben a harcában mindvégig élvezte felszabadító, a szovjetunió sokoldalú, önzetlen támogatását. így jutottunk el a jelenig: az országban mindenütt szocialista építőmunka folyik. szűk és széles körben egyaránt kifejezésre jut az az elhatározottság, hogy célunkból nem engedünk: felépítjük a szocialista társadalmat.

- a magyar munkásosztály, a parasztság, az értelmiség, az egész nép becsülettel munkálkodik a IX. kongresszuson meghatározott feladatok megoldásán, a hazafias népfront választási programjának valóra váltásán. jelentős eredmények születnek ebben a munkában, amelyből dolgozók kollektívával együtt kivesszük részüket az ország központi szervei, a párt központi bizottsága, a kormány és az országgyűlés is.

a törvények és rendeletek évről évre meghatározzák a népgazdasági terveket, a költségvetést, rendszeresen segítik a fejlődésben jelentkező nagy feladatok megoldását. a központi bizottság kezdeményezésére az országgyűlés a mostani ciklusban is számos fontos törvényt fogadott el, illetőleg a kormány jó néhány fontos rendeletet, határozatot adott ki.

jelentős volt például a munka törvénykönyvének korszerűsítése. igen jelentős volt a pártkongresszuson született elhatározás nyomán kiadott kormányrendeletkezés, amelynek alapján az iparban, ezen belül az építőiparban csökkentettük a munkaidőt, mégpedig úgy, hogy közben a munkások keresete nem csökkent.

/folyt.köv./

-8-

M 710

bb. 7. /kádár jános...4.folyt./e

a népgazdaság, a társadalom fejlődése, társadalmunk szocialista jellegének megerősítése érdekében született az új termelőszövetkezeti törvény, a földtulajdonról és földhasználatról szóló törvény, s több fontos szociális vonatkozású rendelkezés. államunk intézkedett a családi pótlék-rendszer fejlesztéséről, bevezettük a gyermekgondozási segélyt.

- az intézkedések nyomán az elmúlt két és fél esztendőben népgazdaságunk, az ország termelő erői számottevően fejlődtek. mintegy kétmillió ember tárt át a rövidített munkaidőre. a termelőszövetkezetek szocialista földtulajdona immár kétmillió holdra nőtt. országunk, társadalmunk megerősödött, emelkedett az életszínvonal, javult a közegészségügyi ellátás, fejlődött a kultúra, a kedvező tendencia mutatkozik a népszaporulatban is. a mérleg mind anyalföld, mind a főváros, mind az ország szintjén jó, s akik szocialista ügyünket becsületes törekvéssel és odaadással szolgálták, most tiszta lelkiismerettel állhatnak az emberek elé, akiknek nevében cselekszenek.

- a statisztikai mérlegnél is fontosabb azonban, hogy tovább szilárdult a munkásosztály politikai hatalma, erősödött a párt vezető szerepe, s fokozódott a párt politikájának támogatása a tömegek részéről. a népfrontmozgalom keretében szélesedett és fejlődött a szocialista nemzeti egység, amit a szocializmus teljes felépítésének programjával hirdettünk és képviselünk. a legnagyobb eredmények közé tartozik - s erről legutóbbi ülésén a központi bizottság is tárgyalt, a belügyminisztérium munkáját értékelve -, hogy a magyar népköztársaság alkotmányos rendje szilárd, hazánkban teljes mértékben érvényesül a törvényesség, más szóval: büntetlen embert nem érhet bántódás, a bűnös embert eléri az állam keze, a törvénytisztelő állampolgárt védelmezi az állam mindennel és mindenkivel szemben. mindezek az eredményes alkotómunka feltételei. a szilárd munkás-hatalom birtokában mindenféle feladattal meg tudunk birkózni.

- az eredmények a párt helyes politikáján, a párt és a nép összeforrottságán és egységén alapulnak, a céltudatos szocialista bel- és külpolitikának, az értelmes terveknek és azok becsületes végrehajtásának tulajdoníthatók.

/folyt.köv./
8.40/e

- 9 -

Tb 930

bb. 7. /kádár jános...5.folyt./e

meggyőződés, sokan gondolnak arra anélkül, hogy gyűléseken gyakran beszélne róla: annyi vihar és megrázkódtatás után egy idő óta végre a nyugodt, egyenletes szocialista fejlődés éveit éljük. a nagy társadalmi átalakulás közepette, amikor egy új világ születik, amikor egy bonyolult világ bonyolult nemzetközi viszonyai között kell dolgoznunk - a pártnak, a szocializmus minden hívének kötelessége, hogy jó céljaink szolgálatába állítsa erejét. munkásosztályunk és népünk sokat szenvedett, - akkor is, amikor ki kellett állnia az igaz és jó ügy mellett, és akkor is, amikor az elkerülhető lett volna. a pártnak, a szocializmus minden hívének kötelessége kimélni népünket az elkerülhető szenvedésektől, hogy fölösleges gondot ne okozzunk az embereknek, hiszen az ilyesimből untilig elég az is, ami az életnek szükségszerű velejárója.

- 1956 után népünk mélyen meggyőződött arról, hogy a párt helyes irányban vezet, terveinket fontoltak és megvalósíthatók. mindezt a dolgozók szavakban és tettekben egyaránt készséggel támogatják. az emberek - nyugodt, megfontolt gondolkodásmóddal - azon az állásponton vannak: ne változzék a párt eddigi politikája, azt úgy folytassuk és gyakoroljuk, ahogyan egész népünk megismerte, elfogadta, támogatja.

- általánossá lett az a felismerés, hogy a szocializmus építésének kidolgozott és kipróbált útja megfelel a marxista-leninista tudomány tanításainak, a szocializmus és kommunizmus elveinek. megfelel történelmi hagyományainknak, nemzeti sajátosságainknak és országunk adottságainak. ezért beszélhetünk arról, hogy szocialista nemzeti egységet kívánunk ki és az országban fellelhető minden alkotó erőt bevonunk a szocializmus építésébe. a kommunistáknak fontos és meghatározott szerepük van a szocializmus építésében, a társadalom fejlesztésében. együtt kell építenünk, kommunistáknak és pártönkivülieknek, hívőknek és nem hívőknek a mindnyájunknak megfelelő, közös hazát, amelyben - s ezt mi kommunisták valljuk - egyformán biztosítva van a helye mindenkinek, aki két keze munkájával, alkotó elméjével hozzájárul a szocialista haza felépítéséhez.

/folyt.köv./

8.45/e

- 10 -

To 920

bb. 7. /kádár jános...6.folyt./e

- ez a politika megnyerte a dolgozó tömegeket. amíg tehát marxista módon dolgozunk, kommunista politikát folytatunk, a munkás-paraszt szövetséget erősítjük, a párttagok és pártönkivüliek politikai szövetségére támaszkodunk és minden tiszteséges embert bevonunk a szocializmus építésébe, addig rendelkezünk azzal az erővel, amellyel minden akadályt le tudunk küzdeni, minden feladatot meg tudunk oldani.

- a párt, a kormány, a hazafias népfront tevékenysége, következetes bel- és külpolitikánk, a párt egysége, a párt és a nép összeforrottsága, alkotómunkánk eredményei megalapozták és megerősítették a magyar szocialista munkáspárt tekintélyét és megbecsülését a nemzetközi kommunista mozgalomban, a magyar népköztársaság tekintélyét a nemzetközi életben. helyünket, elismerésünket a világban a magyar nép szívós, céltudatos munkájával értük el.

- a magyar népnek becsülete és tisztessége van a külföld előtt, azt akarjuk, hogy ez így is legyen. van, akinek tetszik, amit csinálunk, másnak közömbös, vagy nem tetszik. legyen csak olyan hírünk, hogy „a magyarok tudják, mit akarnak, és amit akarnak, azt meg is tudják csinálni,„ azt, hogy mit akarunk, megmondtuk és mindig is megmondjuk nyíltan: szocializmus, kommunizmust, a világban haladást és békét akarunk. ezért harcolunk és erőnkől telhetően ehhez hozzá is járulunk.

- a központi bizottság, a kormány, az országgyűlés közel-múltban elvégzett számvetései reálisak. az eredmények mellett őszintén rámutatnak a hibákra is. egyetlen területen sem idealizáljuk az elért színvonalat, hanem nyíltan hirdetjük, hogy még magasabbra törekszünk.

- terveink mind a gazdasági, mind a kulturális építés területén biztatóak. kijelenthetjük, hogy eddigi politikai irányvonalunkat követjük, s még következetesebben alkalmazzuk. a szocializmus építésének útján járunk, célunktól nem tágitunk.

- céljaink eléréséhez, terveink megvalósításához mindenképp előtt az országban jók a feltételek. terveink megvalósításához megvannak a nemzetközi feltételek is. amivel kezdtem ezt a gondolatsort, azzal zárom is: tovább kell dolgozni! dolgozni és harcolni, mert enélkül nem tudunk előre jutni.
folyt.köv./ /
8.50/e

- 11 -

To 920

bb. 7. /kádár jános...7.folyt./e

- a 9. pártkongresszus a gazdasági munka vonatkozásában két alapvető döntést hozott. jóváhagyta, hogy megváltoztassuk a gazdaságirányítás módját, bevezessük a gazdaságirányítás új rendszerét. a másik alapvető döntés az volt, hogy a reform bevezetésével egyidejűleg az ötéves tervet teljesítsük, sőt jó értelemben teljesítsük túl.

- a központi bizottság, a kormány és a parlament a közel-múltban vizsgálta meg a gazdasági mechanizmus reformja bevezetésének összes, lényeges vonását. megállapította, hogy a reformot zökkenő nélkül bevezettük, megfelel a várakozásoknak, jól szolgálja alapvető célunkat, a szocializmus építését. most az a feladatunk, hogy tanuljuk meg a reform intencióit és elveit még hatékonyabban alkalmazni, érvényesíteni.

aláhuzom, hogy a gazdaságirányítási rendszer eszköz. éppen az a fő elbírálási szempont, hogy mint eszköz, jól szolgálja-e céljainkat. mert a cél nem változik! fejlődőnk kell gazdaságilag, kulturális területen, folytatnunk kell a szocialista társadalom építését. ehhez eszköz a gazdasági vezetés reformja. amikor a régi irányítási módszert újjal cseréltük fel, arra törekedtünk, hogy egy bizonyos eszköz helyett jobbat kapjunk. az eredmények igazolják, hogy a gazdaságirányítás új módja jobb, mint a régi irányítási rendszer volt.

- a termelés tervszerűbb lett, mint korábban volt - és ez a reform eredménye - ,jóllehet most a népgazdasági tervet nem bontják le a központban és nem adják le tételen az üzemeknek. a termelt javakon belül növekedett az értékesítési részarány. korábban a termelés bizonyos hányada majdhogynem kárbaveszett, mert olyan cikkek is előállítottunk, amelyek sem a hazai fogyasztóknak nem kellettek, sem a nemzetközi piacon nem lehetett értékesíteni.

- a reform elmúlt két évében jelentősen növekedett a fogyasztás, és 1969-ben az ország külkereskedelmi forgalma minden relációban aktív volt.

/folyt.köv./

8.55/e

- 12 -

Tó⁹³⁰

bb. 7. /kádár jános...8.folyt./e

- ami a mezőgazdaság fejlődését illeti: a változás számottevő, de nem egyenletes. a növénytermesztésben nagymértékű az előrehaladás, ebben az évben ismét rekordtermést takarítottunk be, a mezőgazdasági termelés értéke egyik évről a másikra 5 százalékkal növekedett. ugyanakkor az állattenyésztési ágazatban nem megfelelő a fejlődés.

részletesen szólt a termelőszövetkezetek megszilárdulásáról. ez több szempontból rendkívül fontos kérdés számunkra. fontos azért, hogy a szövetséges osztály, a parasztság megtalálja számítását, életszínvonala növekedjék. nagyon fontos társadalmilag, mert a szocialista mezőgazdaság - amelynek létrehozása nagy és nehéz feladat - a szocialista rendszer lényeges alkotóeleme.

- a termelőszövetkezeti eszme végérvényesen győzött. a termelőszövetkezetek tagjainak száma az elmúlt esztendőben százezer új belépővel gyarapodott, ez a növekedés az idén is folytatódott. az új tsz-tagok 40 százaléka a fiatalabb korosztályhoz tartozik. a termelőszövetkezetek mindinkább szocialista nagyüzemekké válnak, ahová bevonul a technika, a kémia, ahol a fiatalok is megtalálják a nekik való munkát és életfeltételeket.

- említettem az állattenyésztés viszonylagos elmaradottságát. az állatállomány tekintélyes része - a szarvasmarhaállománynak mintegy 40 százaléka - a háztáji gazdaságokban van. ugyanakkor éppen a háztáji állatállomány esett vissza nagymértékben. ez magyarázható takarmányellátási nehézségekkel is, de még inkább azzal, hogy a fiatalok otthon nem szívesen vesződnek már az állatokkal. inkább elmennek gyárba dolgozni, hiszen az kulturáltabb életmódot biztosít számukra. ezért nem is róhatjuk meg a fiatalokat. inkább annak útját-módját kell megtalálnunk, hogy az emberek a háztáji gazdaságokban is korszerűbb viszonyok között dolgozhassanak. sok minden függ ettől, például a jobb ellátás is.

- jövőre lesz a harmadik ötéves terv utolsó éve, s az eddigi számítások szerint az ötéves népgazdasági tervet népünk teljesíteni fogja, sőt sok vonatkozásban túlteljesíti. végrehajtjuk tehát a kongresszus ide vonatkozó határozatát.

/folyt.köv./

9.00/e

- 13 -

Tó⁹³⁰

bb. 7. /kádár jános...7.folyt./e

- a 9. pártkongresszus a gazdasági munka vonatkozásában két alapvető döntést hozott. jóváhagyta, hogy megváltoztassuk a gazdaságirányítás módját, bevezessük a gazdaságirányítás új rendszerét. a másik alapvető döntés az volt, hogy a reform bevezetésével egyidejűleg az ötéves tervet teljesítsük, sőt jó értelemben teljesítsük túl.

- a központi bizottság, a kormány és a parlament a közel-múltban vizsgálta meg a gazdasági mechanizmus reformja bevezetésének összes, lényeges vonását. megállapította, hogy a reformot zökkenő nélkül bevezettük, megfelel a várakozásoknak, jól szolgálja alapvető célunkat, a szocializmus építését. most az a feladatunk, hogy tanuljunk meg a reform intencióit és elveit még hatékonyabban alkalmazni, érvényesíteni.

aláhuzom, hogy a gazdaságirányítási rendszer eszköz. éppen az a fő elbírálati szempont, hogy mint eszköz, jól szolgálja-e céljainkat. mert a cél nem változik! fejlődőnk kell gazdaságilag, kulturális területen, folytatnunk kell a szocialista társadalom építését. ehhez eszköz a gazdasági vezetés reformja. amikor a régi irányítási módszert újjal cseréltük fel, arra törekedtünk, hogy egy bizonyos eszköz helyett jobbat kapjunk. az eredmények igazolják, hogy a gazdaságirányítás új módja jobb, mint a régi irányítási rendszer volt.

- a termelés tervszerűbb lett, mint korábban volt - és ez a reform eredménye - , jóllehet most a népgazdasági tervet nem bontják le a központban és nem adják le tételen az üzemeknek. a termelt javakon belül növekedett az értékesítési részarány. korábban a termelés bizonyos hányada majdhogynem kárbaveszett, mert olyan cikkek is előállítottunk, amelyek sem a hazai fogyasztóknak nem kellettek, sem a nemzetközi piacon nem lehetett értékesíteni.

- a reform elmúlt két évében jelentősen növekedett a fogyasztás, és 1969-ben az ország külkereskedelmi forgalma minden relációban aktív volt.

/folyt.köv./

8.55/e

- 12 -

T₀ 9³⁰

bb. 7. /kádár jános...8.folyt./e

- ami a mezőgazdaság fejlődését illeti: a változás számottevő, de nem egyenletes. a növénytermesztésben nagymértékű az előrehaladás, ebben az évben ismét rekordtermést takarítottunk be, a mezőgazdasági termelés értéke egyik évről a másikra 5 százalékkal növekedett. ugyanakkor az állattenyésztési ágazatban nem megfelelő a fejlődés.

részletesen szólt a termelőszövetkezetek megszilárdulásáról. ez több szempontból rendkívül fontos kérdés számunkra. fontos azért, hogy a szövetséges osztály, a parasztság megtalálja számítását, életszínvonala növekedjen. nagyon fontos társadalmilag, mert a szocialista mezőgazdaság - amelynek létrehozása nagy és nehéz feladat - a szocialista rendszer lényeges alkotóeleme.

- a termelőszövetkezeti eszme végérvényesen győzött. a termelőszövetkezetek tagjainak száma az elmúlt esztendőben százezernél is többre gyarapodott, ez a növekedés az idén is folytatódott. az új tsz-tagok 40 százaléka a fiatalabb korosztályokhoz tartozik. a termelőszövetkezetek mindinkább szocialista nagyüzemekké válnak, ahová bevonul a technika, a kémia, ahol a fiatalok is megtalálják a nekik való munkát és életfeltételeket.

- említettem az állattenyésztés viszonylagos elmaradottságát. az állatállomány tekintélyes része - a szarvasmarhaállománynak mintegy 40 százaléka - a háztáji gazdaságokban van. ugyanakkor éppen a háztáji állatállomány esett vissza nagymértékben. ez magyarázható takarmányellátási nehézségekkel is, de még inkább azzal, hogy a fiatalok otthon nem szívesen vesződnek már az állatokkal. inkább elmennek gyárba dolgozni, hiszen az kulturáltabb életmódot biztosít számukra. ezért nem is róhatjuk meg a fiatalokat. inkább annak útját-módját kell megtalálnunk, hogy az emberek a háztáji gazdaságokban is korszerűbb viszonyok között dolgozhassanak. sok minden függ ettől, például a jobb ellátás is.

- jövőre lesz a harmadik ötéves terv utolsó éve, s az eddigi számítások szerint az ötéves népgazdasági tervet népünk teljesíteni fogja, sőt sok vonatkozásban túl teljesíti. végrehajtjuk tehát a kongresszus ide vonatkozó határozatát.

/folyt.köv./

9.00/e

- 13 -

T₀ 9³⁰

bb. 7. /kádár jános...9.folyt./e

a tervbe vett 300 000 lakás helyett 320 000 épül fel. a lakás-probléma szociális és társadalmi kérdés. mind a 13. kerületben, mind budapesten több lakást kell építeni, mint az elmúlt két-három évben - habár ez is majdnem kétszerese az 1956 előtti években építetteknek. a 15 éves lakásépítési terv kidolgozása-kor úgy véltük: az egymillió lakás építését előirányozó program végrehajtása nyomán jelentősen csökken a lakásigénylők szá-ma. nos, ebben tévedtünk. a tervet ugyan végrehajtottuk, de nem kevesebb, hanem több lesz a lakásigénylő. az életkörülmé-nyekben bekövetkezett változás, az igények növekedése okozza ezt.

- a központi bizottság, a kormány és az országgyűlés a gazdasági munkával kapcsolatban felhívta a figyelmet olyan kér-désekre, amelyek körül nincs minden rendben. egybehangzó a meg-állapítás, hogy sikeres volt a reform bevezetése, de az azóta eltelte rövid idő alatt a termelés műszaki színvonalát és szerve-zettségének fokát jelentősebb mértékben nem tudtuk emelni. igaz, ehhez kicsivel több idő szükséges. rendkívül csekély mértékben növekedett a termelékenység, szinte stagnált. a munkaerőgazdál-nokodás nem megfelelő, sőt rossz. a gazdálkodás hatékonysága egye-tlen. az üzemek egymástól meglehetősen eltérő hatásfokkal dol-goznak. egyikben talpraesetten, helyesen, jól - s ennek nyomán komoly fejlődést érnek el -, a másikban viszont várnak, késedel-meskednek, termelésükhöz állami dotációt kapnak, s nemigen fej-lődnek.

- fontos követelmény, hogy üzemeknek nyereségre kell töre-kedniük. persze szó sincs arról, hogy - mint a nyugati sajtó írja - visszatérnénk a kapitalizmushoz. csupán azt szeretnénk, hogy mindegyik szocialista üzem nyereséges legyen. ezt azonban nem mindenütt sikerült elérni, és ahol elérték, nem min-denütt a helyes úton érték el. árkalkulációs trükkök is vannak a világon. néhol anélkül növekedett a nyereség, hogy csökkenték volna az önköltséget, megjavították volna a termelést -, tehát nem egyenes úton. a nyereségrészesedés reményében eseten-ként a dolgozók is támogatják az ilyen gyár irányítóit. nekünk azonban elvi alapon állva ügyelnünk kell arra, nehogy a helyi érdekösszefonódás görbe utakra vigyen. vigyáznunk kell az áreme-léseknél is; vannak esetek, amikor megengedhető és vannak ese-tek, amikor elkerülhetetlen, hogy valaminek az ára emelkedjen, de közbe kell lépni, ha ez az áremelés indokolatlan, megenged-hetetlen.
/folyt.köv./
9.05/e

- 14 -

bb. 7. /kádár jános...10.folyt./e

- nincs több probléma a gazdasági munkában jelenleg, mint a gazdaságirányítás reformja előtt volt. sőt, lényegé-ben kevesebb, de élesebben, láthatóbban jelentkeznek. ez a reform egyik jellemzője. kiderült például, hogy a tulbizto-sítás több területen komoly problémát okozott. példa erre a munkaerőhelyzet. a reform bevezetése előtt állandó beszéd-téma volt, hogy munkanélküliség lesz. be akartuk biztosítani magunkat ellene, amit meg is tettünk, ami végül is az ellen-kező oldalon jelentkezett bajként.

- a gazdasági munka egyéb területeiről is helyénvaló itt szólni. például arról, hogy miért nem adott a kereskedelem elegendő rendelést az iparnak. egyebek között azért, mert most már a raktározás is pénzbe kerül és a kereskedelemnek olcsóbb, ha az árut a termelő üzem tárolja. természetesen ugyanakkor a termelő üzemnek az a jó, ha a kereskedelem raktároz. részben ebből adódott azután, hogy néhány fontos fogyasztási cikkből ellátási gondok keletkeztek. a reform első félévében a textil- ipari üzemek egy része is hazai és külföldi rendelés nélkül állt. szerencsére mégsem bocsátották el az embereket, hanem egyelőre raktárra kezdték gyártani.

- hasonló gondunk volt a szénellátással is. igaz ugyan, hogy bizonyos mennyiség a tüzelőből, amit importálni akartunk, nem érkezett meg. a fő probléma azonban az volt, hogy miközben helyesen mérsékeljük a nem gazdaságos bányák termelését, mert a barnaszenünk eléggé rossz minőségű és drága, addig csökkent a termelés, amíg végül kiderült, hogy nincs elég tüzelőnk. most ősszel arra kellett kérni a bányászokat, hogy még vasárnapi mű- szakban is termeljenek. ez már vezetési probléma, nem a fogyasztók hibáztathatók, hogy nem vásárolták meg tavasszal a tüzelőt. úgy kell javítanunk a munkát, hogy a reform alapelveit jobban érvényesítsük, a helyes tendenciákat erősítsük, s a helytelene- ket kiküszöböljük.

- az 1970-es népgazdasági terv megalapozott. a nemzeti jö- vedelem 5-6 százalékkal, az ipari termelés - az ideinél jóval nagyobb mértékben - 6 százalékkal, a mezőgazdasági termelés 1, a reálbér 2,5-3, a kiskereskedelmi forgalom 8 százalékkal fog növekedni.m
/folyt.köv./

10.55/e

- 15 -

To 1150

bb. 7. /kádár jános...11.folyt./e

az ország tele volt áremelési hírekkel. nagyon komolyan mérlegeltünk mindent. amint az országgyűlés legutóbbi ülésén erről már szó esett, a fogyasztókörzést nem éri ilyesfajta megterhelés. sőt, bizonyos mértékig és bizonyos kategóriákban, ahol a problémák a legégetőbbek, lehetőségeinkhez mérten javítjuk a kereseteket, a nyugdíjakat. ugyanakkor nagyon ószintén meg kell mondani, hogy a keresetek, a munkabérek széleskörű növelése nem a központi bizottság vagy a kormány jóakarátán, szándékán, hanem a lehetőségen mulik. mi csak azzal számolhatunk, ami az országban rendelkezésünkre áll, igyekszünk jobb feltételeket teremteni a munkához - a többi a dolgozó embereken mulik; elosztani csak azt tudjuk, amit megtermelünk.

- 1970 nemcsak a harmadik ötéves terv utolsó éve, hanem az az esztendő is, amelyben az elért szint következő ötéves tervünk kiinduló pontja. mindezt figyelembe véve javítani kell a beruházási tevékenységet, a termelést, növelni kell a gazdálkodás hatékonyságát, javítani kell a vezetés színvonalát. ami a központi szervek, a minisztériumok, az illetékes pártiszervek feladatait illeti, javítani, finomítani kell a főbb közgazdasági szabályozókat, hogy jobban ösztönözzenek a helyes munkára; komolyabban kell ellenőrizni a fogyasztói árak - beleértve a szabadárak - képzését; alaposabban kell elemezniük, miből és hogyan növelik nyereségüket a vállalatok. fontos feladat a jelenleginél jobb munkaerőgazdálkodás és bérpolitikánk továbbfejlesztése. érvényesíteni kell a szocialista bérezés elvét, a differenciálást, hogy aki jobban és többet dolgozik, kvalifikált vagy különlegesen nehéz munkát végez, többet is keresen. hangsúlyoznám, mert nagyon fontos, hogy megfelelően honoráljuk az üzemi, vállalati törzsgárdák tagjait, nehogy a vándormadarak jobban járjanak náluk.

kádár jános ezután kitért a tudomány, a kultúra néhány kérdésére.

a központi bizottság néhány hónappal ezelőtt napirendre tűzte a tudomány kérdéseit. ami a társadalomtudományokat illeti, a központi bizottság határozott álláspontja, hogy ideológiai téren burzsoá eszmeáramlatnak semmiféle címen nem adhatunk teret. csak egyféle marxizmus van, a torzítás nélküli marxizmus-leninizmus. nem engedhetjük meg, hogy kikezdje valamilyen revizionizmus, de azt sem, hogy dogmává merevedjék. meg kell őriznünk ezt a tudományos világnézetet, mint nélkülözhetetlen irányítót, vezérfonalat, amely cselekvésünket meghatározza és alakítja.

/folyt.köv./
11.00/e

- 16 -

To 11.00

bb. 7. /kádár...12.folyt./e

- a tudomány és a szocializmus egymással szoros és elválaszthatatlan kapcsolatban áll. hiszen maga a szocializmus tudományos világnézet, amely ugyanakkor tág teret, szabad utat nyit a szaktudományok fejlődésének is. a tudomány mindinkább termelődővé válik; ennek megfelelően rövidíteni kell az utat, amelyet a tudományos eredmények megjárnak, míg a termelésbe bekerülnek, s a tudományos kutatásokra építve gyorsabban kell növelnünk a termelés műszaki színvonalát.

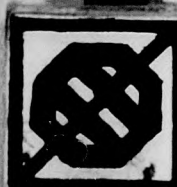
- a kor követelményeinek megfelelően mindenütt, ahol szükséges és lehetséges, igénybe kell venni a korszerű tudományos eszközöket. ezt figyelembe kell venni a közoktatásnál és az ifjúság képzésénél is. biztosítani kell, hogy amikor a fiatal szakemberek kilépnek az életbe, megfeleljenek a modern technika támasztotta követelményeknek. pártunk általában nagy figyelmet fordít az ifjúság helyzetére, problémáira. e témával ugyanúgy kell foglalkozni, mint a többi nagy társadalmi kérdéssel; alaposan meg kell vizsgálnunk, mi az, ami rendben van, és mi az, amin változtatni, javítani kell. egyik mondanivalónk az ifjúság számára az, hogy miként a fiatalok jogos igényeket és követelményeket támasztanak a társadalommal szemben, ugyanúgy a társadalom is igényekkel, s követelményekkel lép a fiatalok elé.

- az irodalmi és a művészeti életben érvényesül az alkotói szabadság. az irodalom, a művészetek, általában a kultúra iránt növekszik a párt, a társadalom igénye. azt várjuk az alkotó művészeketől, hogy a tartalomra, a mondanivalóra helyezték a fő súlyt. a kifejezési forma az idők folyamán természetesen állandóan változik. de - és művészeinknek ezt kell megérteniük - a forradalom nem a művészeti formákban, hanem a társadalomban megy végbe. a legjobb művészek minden korban a haladó eszméket támogatták és fejezték ki. elsősorban az a művészeti alkotás maradt fenn, amelyekben ezek az eszmék a legjobban kifejezésre jutottak. ez a mi korunkra is érvényes, a mi művészeinknek művészetükkel a leghaladóbb eszmét, a szocializmust, a népet kell szolgálniuk. az értelmiség zöme - köztük alkotó művészeink - támogatja a párt és a nép alapvető célját, a szocializmus építését.

/folyt.köv./
11.05/e

- 17 -

To 11.05

bb. 7. /kádár jános...13.folyt./e

a párt és az állam a tudomány, a kultúra művelői számára, ahogy eddig, ezután is biztosítani fogja az alkotó munka feltételeit mind elviekben, mind anyagiakban.

- a szocialista eszmék, célok megvalósulásához az általános előrehaladást segítő közszellem, közerkölcs szükséges. mi kommunisták mindig azt hirdettük, hogy a szocializmus, a kommunizmus, a szabadság, de nem a szabadosság eszméjét vallja. természetesen az erkölcsi felfogás is változik a kor követelményei szerint. mi a szabadosságot sem a régi rendszer idején vívott harcunkban, sem most, az új világ építésében nem támogatjuk. az az álláspontunk, hogy forradalmárnak a társadalom alapkérdésében: a kapitalizmus megdöntésében és a szocializmus felépítésében kell lenni. a mi erkölcsünk szerint az első és legfőbb a munkához való viszony. aki nem tesz eleget kötelességének, nem dolgozik becsületesen, nem lehet erkölcsös ember. erkölcsi követelményünk a közösséghez, a szocialista célokhoz, a hazához fűződő megfelelő viszony. minden ember legyen tudatában a jogok és a kötelességek egységének, annak, hogy aki kötelességének nem tesz eleget, jogai sem lehetnek.

a szocializmus építésében fontos kérdés az öntudat és az anyagi érdekelttség. lenin tanításainak egyik igen lényeges tétele: a szocializmus építésének feltételeit úgy kell kialakítani, hogy az emberek kövessék az eszmét, de az anyagi érdekelttség is a szocializmus irányába hasson.

- az utóbbi évtizedben kettős folyamat ment végbe. egyrészt erősödött, széles körben teret hódított a szocialista közszellem, az önzetlenség és az áldozatkészség, másfelől pedig - ha nem is ilyen mértékben - erősödött a kispolgári önzés és az anyagiasság is. ez részben összefügg azzal a töréssel, ami fejlődésünkben 1956-ban bekövetkezett, amikor az emberek egy része kiábrándult, csalódott, önzővé vált. nem rokonszenvezhetünk azokkal, akik profi módjára követelődnek, de csak tessék-lássék, amatőr módra tesznek eleget kötelességeiknek. ilyen szemléletet mi nem engedhetünk meg még a sportban sem, nemhogy a társadalom alapvető kérdéseiben.

/folyt.köv./

11.10/e

- 18 -

Tóth

bb. 7. /kádár jános...14.folyt./e

- tiszteljük a munkájukat és vállalt kötelezettségüket becsülettel teljesítő embereket, akik helytállnak a munkában, hivatásuk szerint a gyárban, a mezőgazdaságban, vagy hivatalban. méginkább tiszteljük azokat, akik öntudatosan, önzetlenül, áldozatkészen is hajlandók a társadalom, a közösség javára dolgozni, a szocializmus ügyét előre vinni; tiszteljük a társadalmi munkában aktív embereket, akik a közügyet képviselik és szolgálják. és tiszteljük azokat az embereket, akik most harcolnak a tétellel az utakon, a vasutakon, hogy biztosítsák az ország vérkeringését, a lakosság ellátását.

- meg kell értetni mindenkivel - különösen a fiatalokkal -, hogy a legszebb emberi cél a szocializmus, a kommunizmus, amelynek mindig voltak önzetlen zászlóvivői és harcosai, akik semmilyen nehézséggel sem törődve küzdöttek megvalósulásáért. ilyen harcosok nélkül a mi népünk és országunk sem jutott volna el a fejlődés mai színvonalára. az ilyesfajta önzetlenségre és áldozatkészségre szükség van most és szükség lesz a jövőben is, mert ahhoz, hogy mindig előretörjünk, nem elég a bérszámfejtési cécula - szükség van önzetlenségre, áldozatkészségre, lendületre is.

a következőkben nemzetközi kérdésekkel foglalkozva kádár elvtárs rámutatott, hogy a nemzetközi tevékenységünk megfelelő népünk szocialista törekvéseinek és érdekeinek. nyílt és egyenes politikát folytatunk. minden alapvető kérdésben kialakult, szilárd álláspontunk van.

- véleményünk szerint - mondotta - a nemzetközi helyzetben az utóbbi időszakban némi javulás következett be. a változás tendenciái számunkra kedvezőek: a kezdeményezés mindinkább a szocializmus és a haladás erőinek kezébe megy át.

- sikerült az amerikai agresszorokat rákényszeríteni arra, hogy szüntessék be a vietnami demokratikus köztársaság bombázását és üljenek tárgyalóasztalhoz. változatlanul szolidárisak vagyunk vietnammal, népünk továbbra is megad minden lehetséges segítséget hősi harcához. bizonyos, hogy az egyesült államok új manőverezésével - a háború ugynevezett vietnamizálásával - sem éri el célját. ez is csak csalás és félrevezetés. a vietnami nép viszont - ebben biztosak vagyunk - eléri célját és szabadon dönt majd a sorsáról. az egyesült államok másként nem fejezheti be ezt a háborút, mint hogy feltétel nélkül kivonja csapatait vietnam területéről.

/folyt.köv./

11.15/e

- 19 -

Tóth

bb. 7. /kádár jános...15.folyt./e

- az egyesült államok lényegében koreában is ugyanazt csinálja, mint vietnámban: megakadályozza, hogy a koreai nép maga rendezze ügyeit és döntsön saját sorsáról. délen most már több mint egy évtizede állomásoznak az amerikai egyesült államok fegyveres csapatai, az ensz zászlaját kalózlöbögőként felhasználva. mint közismert, a napokban hazánkban járt a koreai népi demokratikus köztársaság külügyminisztere; tárgyalásaink során megerősítettük az együttműködésre irányuló szándékainkat és elgondolásainkat.

- a közel-keleten szintén sikerült megállítani az agresszort. a helyzet azonban változatlanul nyugtalanító, mert az izraeli agresszív körök - az amerikai imperialisták támogatását élvezve - nem hajlandók tudomásul venni a biztonsági tanácsnak a helyzet rendezésére vonatkozó határozatait, nem hajlandók tudomásul venni az arab népek jogos követeléseit. népünk egyértelműen az arab népek igazságos harcát támogatja.

- a csehszlovákiai események menetében ez év áprilisában-májusában kedvező fordulat állt be. a csehszlovák kommunista párt központi bizottsága marxista-leninista politikát képvisel, amivel szolidárisak vagyunk, amit támogatunk. reméljük, hogy a csehszlovák szocialista köztársaság továbbfejlődik és mind határozottabb lépésekkel megy előre a szocializmus építésének útján. nem csináltunk titkot abból, hogy érdekeltek vagyunk a csehszlovákiai helyzet alakulásában. érdekünk, hogy ebben a szomszédos országban eredményesen, sikerrel épüljön a szocializmus.

- úgy gondolom, munkásosztályunk, egész népünk érzését juttattam kifejezésre, amikor a közeli napokban - ottjártamkor - azt mondtam: szívből kívánok minden jót és sok sikert a szocializmus építésében a szomszédos csehszlovákiának, pártjának, népének.

kádár elvtárs tovább sorolva a nemzetközi élet számunkra kedvező tendenciáit, kiemelte a varsói szerződés tagállamainak budapesti tanácsulását, amelyen fontos határozat született a katonai együttműködés fejlesztésére, s amelyen felhívást fogadtak el az európai biztonság megerősítésére.

/folyt.köv./
11.20/e

Tó 1150

- 20 -

bb. 7. /kádár jános...16.folyt./e

emlékeztetett a kgst tanácsülésére, amelyen elvi döntést hoztak az együttműködés magasabb formáira vonatkozó javaslatok kidolgozására. külön kitért a kommunista- és munkáspártok moszkvai találkozására, amelyen - mint ismeretes - 75 párt vett részt, s jutott egyetértésre abban, hogy az eddiginél szorosabban össze kell fognunk az imperializmussal szemben és fokozottan tömörítenünk kell az antiimperialista erőket.

beszélt a szovjet-kínai tárgyalásokról is:

- az mszmp részéről üdvözlöttük a szovjet-kínai kapcsolatok felvételét és a tárgyalások közelgő múltban történt megkezdését. ami az egyes vitás ideológiai és politikai kérdéseket illeti, senki előtt sem titok, hogy mi a szovjetunió álláspontját tartjuk helyesnek. örömmel üdvözljük a szovjetunió átláthatóságát és türelmét, amellyel a kapcsolat felvételére és a megegyezésre törekedett és törekszik. véleményünk szerint a szocializmus érdekei azt követelik, hogy - az ideológiai, politikai vagy más kérdésekben fennálló véleményeltérést félretéve, - egyesítsük erőinket szemben közös ellenségünkkel, az imperializmussal.

- ami az európai biztonság kérdését illeti, ugyancsak szocialista országoké, a varsói szerződés tagállamaié a kezdeményezés. úgy véljük, bár a kontinens biztonsága az európai béke létérdekeit érinti, ez nemcsak európa, hanem egyben az egész világ békéjének kérdése is. szükséges, hogy társadalmi berendezésre való tekintet nélkül valamennyi európai ország egyetértésre jusson a biztonság megerősítése, a békés és normális kapcsolatok rendezése terén. ehhez az kell, hogy a nato-államok - különösképpen az nszk - tudomásul vegyék és elismerjék a második világháború után kialakult európai realitásokat. ha ez bekövetkezik, döntő lépés az európai biztonság megerősítésében. szolidárisak vagyunk az ndk-val, támogatjuk jogos igényét a teljes értékű, nemzetközi elismerésre.

- külpolitikánk következetesen a realitásokból indul ki. ezért teljes mértékben helyeseljük, hogy a szovjetunió tárgyalásokat kezdett az egyesült államokkal a korszerű stratégiai fegyverek korlátozásáról. meggyőződésünk, hogy e minden bizonnyal hosszú tárgyalás-sorozat kimenetelében valamennyi nép érdekelt, hiszen közös érdekük, hogy gátat vessenek a világszerte folyó kiélezett és felfokozott fegyverkezési versenynek.

/folyt.köv./
11.30/e

- 21 -

Tó 1150

bb. 7. /kádár jános...17.folyt./e

- az imperializmus komoly politikai krízisekkel küzd. az egyesült államokban - különböző kérdésekben - már hosszú ideje mélyül a társadalmi válság. az usa közvéleményének mind nagyobb része követeli az agresszív vietnami háború befejezését. politikai krízis tükröződik abban a változásban is, amely az idei szeptemberi választások után következett be a német szövetségi köztársaságban. az nszk-ban megbukott az a keresztényszocialista irányzat, amely husz esztendeig uralkodott, s amely nem volt hajlandó számolni a realitásokkal, nem akarta elhárítani magát a militarista-revansista törekvésektől. mély válság jelei mutatkoznak olaszországban is. bizunk abban: olasz elvtársainknak sikerül elhárítaniuk a veszélyt, hogy a jobboldali erők provokációkkal, bombamerényletekkel megzavarhassák az olasz dolgozók széleskörű sztrájkharcát, s ezzel jogcímet, ürügyet teremtsenek az olasz társadalom igazi progresszív erői, a kommunista párt és más baloldali erők elleni fellépésre.

- külpolitikánkban szüntelenül a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataink erősítésére, a szocializmus erőinek tömörítésére törekszünk. az országgyűlés a mostani ciklusban öt barátsági szerződést iktatott törvénybe. újabb husz évre szóló barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést kötöttünk a német demokratikus köztársasággal, a szovjetunióval, Lengyelországgal, csehszlovákiával és bulgáriával. baráti kapcsolatokat építünk ki az újonnan felszabadult országokkal, kölcsönösen előnyös, rendezett és békés kapcsolatokat akarunk kialakítani a tőkés országokkal is.

- a szovjetunió, a varsói szerződés, a kgst országai és a haladás más erői, mint eddig, a jövőben is tapasztalhatják, hogy a magyar népköztársaság megbíható és hű szövetségese a haladásért, a szocializmusért és a békéért küzdő valamennyi nemzetközi erőnek. tevékenységünket a budapesti felhívás, a külügyminiszterek prágai nyilatkozata, a decemberben moszkvában megtartott konzultáció szellemében folytatjuk az európai biztonság ügyében. nemzetközi párttevékenységünket a kommunista- és munkáspártok nagy tanácskozásán közösen elfogadott állásfoglalásoknak megfelelően végezzük. mindenütt és mindenkor a nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladásért, a szocializmusért, a békéért küzdő erők oldalán lépünk fel.

/folyt.köv./
11.35/e

- 22 -

T₂ 1130

bb. 7. /kádár jános...18.folyt./e

- kedves elvtársak!

- nemsokára ismét befejezünk egy munkás esztendőt. rövidesen elérkezik felszabadulásunk 25. évfordulója. a jubileumra pártunk, népünk tettekkel, szocialista munkaversennyel is készül. köszönetet mondunk a szovjetunióknak, amely felszabadító harcával megnyitotta népünk előtt a szabadság és a fejlődés útját; az előttünk járóknak, azoknak, akik életüket adták azért, hogy mi a haladás útján járhatunk.

- a központi bizottság és a kormány jogos, megalapozott és reális bizalommal tekint a jövőbe. haladásunk politikai-gazdasági alapjai adottak. ha okosan, energikusan és erőtökkel összefogva dolgozunk, eredményeink sem maradnak el. e gondolatok jegyében kívánok a központi bizottság és a kormány nevében az ünnepekre jó pihenést és jó egészséget; az 1970-es esztendőre jó munkát és sok sikert! /mti/

...-

11.35/e

- 23 -

T₂ 1200

bb 8. a hagyományos ujságíró bált

tm-ju hgy

1969. december 24.

1970. február 7-én, szombaton este rendezik meg a duna
intercontineltál szállóban. /mti/

--

bb 9. ajándéközön a soponyai gyermekváros kis lakóinak

vid-ju ká hgy

1969. december 24.

a székesfehérvári nagyüzemek - a videoton, a könnyűfémmű,
a pamuttextilművek - szocialista brigádjainál hagyomány, hogy
karácsony előtt megajándékozzák a soponyai gyermekváros kis
lakóit, s az ünnepekre magukkal visznek egy-egy patro-
nált kislányt, kisfiút.

az idén ugylátszott, hogy az időjárás keresztül huzza a
kedves szokódt; soponyát kedden még nem lehetett megközelíteni.
ezért néhány brigád a postára bízta az ajándékokat. szerdára
azonban javult az utak állapota, s az izgatottan várakozó kicsi-
ként megérkeztek a ,, pótmamák,, és ,, pótpapák,, a
gyermekváros lakóinak több mint a fele így családi körben tölti
majd a karácsonyt.

az intézetben maradottakat valóságosn ajándéközön árasz-
totta el. képeskönyvek, babák, autók, rengeteg édesség került
a hatalmas karácsonyfa alá a szocialista brigádok ajándékeként.
/mti/

--

10.25/ju

Tek⁰⁰

-24-

bb 10. balesetek

1-jú hgy

1969. december 24.

gázrobbanás történt győrt a csavargár utca 14 szám alatti családi házban. sziklai dezső 61 éves nyugdíjas és veje, dobos józsef 32 éves lakatos, a családi ház lakói - mivel a gáz nem égett tökéletesen - a fűnyomócsövet egy magasnyomású pumpával akarták kifúvatni. munka közben dobos cigarettára gyújtott, amelytől a kiszivárgott gáz felrobbant. dobos józsef súlyos, sziklai dezső könnyű sérülést szenvedett, a robbanás következményeként a háromszobás családi ház olyan erősen megrongálódott, hogy lakhatatlanná vált. a vizsgálat folyamatban van.

a nógrád megyei szalmatercs községben levő lakásában a tűzhelyből kipattanó szikrától vadas gyuláné 76 éves nyugdíjas ruhája meggyulladt és az idős asszony olyan súlyos égési sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

miskolcon egy álló villamos mögül körültekintés nélkül lépett az uttestre busniák gyula 55 éves lakatos, s egy tehergépkocsi elütötte. a szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben meghalt.

figyelmetlenül és körültekintés nélkül ment át az uttesten debrecenben fehér zoltánné 40 éves takarítónő, s egy tehergépkocsi halálra gázolta. /mti/

bb 11. pásztorozás vas megyében

vid-jú ká hgy

1969. december 24.

csörgős, láncos botokkal a kezükben járták szerdán a házakat pősfa, kenéz, bozzai és néhány más vas megyei faluban a pásztorozók. a helyenként butelliazásnak is nevezett régi karcsonyi népszokás hasonlít az általánosan elterjedt betlehemezéshez. a pásztorozás azonban énekes játék és kellei között nem szerepel a betlehem. három szereplő játsza, a ,, szereplést,, pénzzel, süteménnyel, ,, honorálják,, a háziak. /mti/

bb 13. koszorúzással egybekötött emlékünnepség a kerepesi temető munkásmozgalmi pantheonjánál

t zsu/zsu-ju hgy

1969. december 24.

a magyar ellenállási mozgalom mártirjai, kulich gyula, kreutz róbert, pataki istván és pesti barnabás halálának 25. évfordulója alkalmából koszorúzási Ünnepséget tartottak szerdán a kerepesi temető munkásmozgalmi pantheonjánál. a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottsága nevében venéczi jános a pártbizottság titkára és dr. csendes károly a pártbizottság tagja, a magyar partizán szövetség nevében somogyi miklós, az országos bizottság tagja és vágó ernő ezredes, a szövetség titkára, a magyar kommunista ifjúsági szövetség nevében demeter piroska a kisz k.b. intéző bizottságának tagja és bíró józsef a budapesti bizottság titkára helyezte el a megemlékezés virágait. az Ünnepségen résztvettek a mártírok családtagjai és harcostársai is. a megemlékezés az internaconálé hangjaival zárult. /mti/

bb 12. kellemes szórakozást ígér a havas mátra

vid-ju ká hgy

1969. december 24.

hazánk síparadicsoma, a mátra kellemes szórakozást ígér az ünnepekre. a kékestetőn a hóréteg 60 centiméter, galyatető és mátraszentimre térségében pedig a nyolcvan centimétert is meghaladj a hótakaró vastagsága. a friss porhó kitűnően alkalmas szelésre. a hőmérséklet napok óta fagypontra alatta van, ezért minden rémény megvan arra, hogy a hótakaró az ünnepekre is megmaradjon.

a mátra főutvonala mindenhol járható, de a járművezetőket óvatosságra intik, mivel a legtöbb helyen csak egy nyomtávon takarították el a gépeket a havat. /mti/

11.50/ju

-26-

Tó 1220

bb 24. elhunyt budó ágoston akadémikus

1-ju hgy

1969. december 24.

december 23-án tragikus hirtelenséggel elhunyt budó ágoston, a magyar tudományos akadémia elnökségének tagja, az akadémia matematikai és fizikai tudományok osztályának titkára, a szegedi józsef attila tudományegyetem kossuth-díjas professzora, az egyetem kísérleti fizikai intézetének igazgatója. halálával nemcsak a magyar tudományos életét érte fájdalmas veszteség, hanem személyében felsőoktatásunk egyik kimagasló egyéniségét is elvesztette. budó ágostont az mta és a szegedi tudományegyetem saját halottjának tekintik. temetéséről később történik intézkedés. /mti/

bb 15. karácsonyi ajándék: felújított családi otthon

vid-ju ká hgy

1969. december 24.

kedves ünnepségek színhelye volt szerdán békéscsabán drugán andrás idős téglagyári munkás otthona. a békéscsabai téglagyár kollektívája ugyanis - marik jános szocialista brigádjának kezdeményezésére - felújította a négy gyermekes család kétszobás családi házat. a gyár vezetősége 30 ezer forinttal járult hozzá felújítás költségeihez, s csaknem ugyanennyi értékű az a társadalmi munka, amelyet a tmk dolgozói, a gépműhely festői, a szállító- és építő - brigád tagjai végeztek szabadnapjaikon. a szobákat kikapolták, a konyhát kikövezték, az ablakokat kicserélték, kéményt építettek s az egész házat kifestették, kitakarították. ezenkívül butorokat, hordozható cserépkályhát vettek, szépen berendezték a kis családi házat.

a szerdai Ünnepségen - amelyen jelképesen átadták a család új otthonát - a gyár nőbizottsága feldíszített karácsonyfával, és sok ajándékkal lepte meg drugánékat. /mti/

11.55/ju

-27-

Tó 1220

bb 16. karácsonyi népszokások somogyban - megajándékozták a szociális otthonok lakóit

1969. december 24.

vid-ju ká hgy

karácsony estéjén több somogyi faluban már feledésbe menő kedves népszokást elevenítették. A délszláv községekben, így Csán és Tótujfaluban este hét órákor csaknem egy órás lármát verte fel a karácsony esti csendet: a falu kanásza, csordásai ostorukat pattogtatva járták az utcákat, gyerekek hada csörgőket rázva, énelekve köszöntött be a családokhoz boldog ünnepeket kívánva.

a megye több állami gazdaságában termelészövetkezésein, a szociális otthonokban és az öregek napi otthonaiban az idős emberket ajándékokkal halmozták el. a közösségek nem feledtek meg a gyermekekről sem: a lábodi állami gazdaság több mint ezer gyermek részére osztott ki a ajándékcsomagokat, a barcsi vörös csillag termelészövetkezetben 283 gyermek kapott ajándékot. /mt1/

bb 18. elfojtották a szanki gázkutat

1969. december 24.

vid/kz-ju hgy

csaknem két napos kemény küzdelem árán sikerült megfékezni a 24. számú szanki gázkutnál keletkezett nagyerejű gázszugár ellökése magától a daruskocsira függesztett elzáró szerkezetet. a szegedi mentőbrigád hingl józsef üzemvezető mérnök és ujbáry béla főfúró-mester irányításával más ráhúzási módszert dolgozott ki. a kutfejre csavarozott megtörőcsigák és két csőrlőstraktor segítségével húzták rá a gázcsugárra az elzárószerkezetet.

a jól átgondolt, szigorú fegyvellemmel végrehajtott akcióra jellemző, hogy személyi sérülés akkor sem történt, amikor az egyik lehúzó drótkötél elszakadt. a második kísérlet teljes sikerrel járt a veszélyes munkaterületen a bányahatóság szigorú utánsítának megfelelően a kijelölt személyeken kívül senki sem tartozkodhatott. a gyulladási veszély elhárítására a tüzoltó fecskendők folyamatosan nedvesítették a kijelölt helyeket. /mt1/

gázkifúvást. A hétfői kísérlet nem hozott eredményt, mert a nagyerejű

12.25/ju

-28-

T₆ 13³⁰

bb 17. kedvező hóviszonyok várják az ünnepi sietőket - nem változik lényegesen időjárásunk

1 tz/j-ju 1e hgy

1969. december 24.

úgy látszik, az idei tél kizárólag a sportolók szempontjaira van tekintettel. amint ugyanis dr. tardos béla, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa felvázolta az európai időjárási helyzetet és annak nálunk várható következményeit, a sietők az ünnepek alatt is akadálytalanul hódolhatnak kedvtelésüknek.

európa időjárás a téjékoztatás szerint meglehetősen tarka ruhát öltött karácsonyra. nyugat-európa térségében az óceáni enyhe levegő egymást követő hullámainak hatására folytatódott az enyhülés úgy, hogy kedden párizsban, londonban és marseilleben a higanyszál a 7-9 fokot is elérte. éjszakára azonban nyugat-európa nagy részén is fagypontra alá süllyedt a hőmérséklet. közép-európában, de főleg a skandináv államokban csökkent a hideg, és szerdán hajnalban - norvégia és svédország északi, továbbá finnország északkeleti-keleti részeinek kivételével - sehol sem volt mínusz 10 foknál alacsonyabb hőmérséklet. az eddigi mínusz 20 fok körüli vagy még erősebb fagyok a szovjetunió térségében, nagyjából a leningrád-Lvov vonaltól keletre fekvő területekre húzódtak vissza, a mínusz 30 fok körüli hőmérsékletek pedig a fehér tenger keleti partvidéke és az azul-hegység közti részekre szorultak, lényegesen kisebb területekre, mint ahol eddig ,,gázdálkodtak,,.

ami hazánk időjárás t illeti, a dunántúlon mínusz 4-10, az ország keleti felében mínusz 2-9 fok között volt a szerdára virradó éjszaka legalacsonyabb hőmérséklete, és lényeges változás a hőmérséklet alakulásában az ünnepek alatt sem várható.

a földközi-tenger térségéből is eljut ugyan a kárpát-medence fölé az enyhe levegő egy-egy gyengébb hulláma, ezek azonban kisebb havazásokon kívül más változást nem okoznak időjárásunkban. a nyugati eredetű enyhe levegő viszont a hármas ünnep alatt aligha jut el hozzánk, mert rendkívül lassan mozog.

/ folyt. köv./

12.30/ju

-29-

T₆ 13³⁰

bb 17. / kedvező hóviszonyok... 1. folyt./-ju

igy a továbbiakban a meteorológusok erősen felhős, sok helyen borult, párás időt várnak, napközben 0-minusz 3, éjszaka minusz 4-8 fok közötti hőmérsékletekkel, általában mérséklet széllel és legfeljebb szórványosan fellépő havazásokkal. a hegyekben a hóviszonyok nem fognak változni, sőt a hóréteg vastagsága a síkföldi területeken sem fog csökkenni, legfeljebb annyit, amennyit természetes roskadása okoz. /mti/

bb 20. koszoruzási ünnepség a mártírhálált halt stollár béla és 23 társa emléktáblájánál

t fe/j-ju -cz

1969. december 24.

negyed évszázada annak, hogy 1944 december 25-én stollár béla újságíró, tartalékos főhadnagy és a klotild-partizáncsoport 23 tagja a volt légnagy, a mai zrinyi nyomda védelmében a nyilasok ellen folytatott küzdelemben életüket vesztették. az évforduló alkalmából szerdán a mártírról elnevezett emléktáblánál koszoruzási ünnepség zajlott le. a himnusz elhangzása után szakasits györgy, a klotild-partizáncsoport egykori parancsnoka mondott emlékszedet, méltatta stollár béla és harcostársainak a túlerővel szemben tanúsított elszánt küzdelmét. ezt követően a magyar partizán szövetség nevében gatti buda és török jános, a magyar újságírók országos szövetsége nevében gyáros lászló és magyar jános, a honvédelmi minisztérium nevében simonyi gyula és szuszki károly vezérőrnagy, a hazafias népfront budapesti bizottsága nevében traute mann rezső és mikó istván, a hnf budapesti bizottságának elnökei, a zrinyi nyomda dolgozóinak nevében bolgár imre igazgató, aranyi imre párttitkár és dr. juhász géza, a szakszervezetek képviselőitében helyezett koszorut az emléktáblához. a megemlékezés virágait helyezte az emléktáblához stollár béla nővére is. a koszoruzási ünnepség az internacionálé nánjaitól ért véget. /mti/

12.40/ju

To 1320

bb 19. kisléghy imre beszéde

pr/gk-ju -cz

1969. december 24.

amint már jelentettük, kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára kedden a xiii. kerületbe látogatott, s ennek során a láng gépgyárban képviselői beszámolót tartott. a gyár dolgozóinak, a környező üzemek, vállalatok képviselőinek, a választókerület lakóinak elsőként kisléghy imre, a xiii. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke számolt be a kerület eredményeiről, gondjairól, terveiről. áttékinést adott a harmadik ötéves terv eddig eltelt időszakáról, majd egyebek között rámutatott:

- kialakulóban van angyalföld új arculata, eltűntek a váci utat szegélyező ócskavas-telepek, s új, modern lakóházak emelkednek. megváltoztak a kerület ipari üzemei is, javult szociális, kommunális ellátottságuk, műszaki színvonaluk. a harmadik ötéves terv időszakában csaknem egymilliárd kétszáz-tízmillió forint áll a tanács rendelkezésére, 160 millió forinttal több, mint a második ötéves terv idején. a tetemes összeg leg nagyobb részét az egészségügy fejlesztésére költik, de elegendő jut az oktatás, népművelés és a kommunális feladatok ellátására. a kerületi költségvetés nem tartalmazza a lakásberuházásokra, a közműhálózatra és a közlekedésre fordított pénzt - erről a fővárosi tanács gondoskodik.

a harmadik ötéves terv 1950 lakás felépítésével számolt, abból 1660 már elkészült. a lakásépítés üteme viszonylag lelassult, mert megszűntek a nagy, összefüggő, beépítetlen területek. a legnagyobb gondot éppen az okozza, hogy a lakásépítés ütemét meghaladóan nőtt az igénylők száma. az elmúlt időszakban javult a kerület közműellátottsága, a víz, a gáz, a csatorna és a távfűtési hálózatot figyelembe véve angyalföldet az első között tartják számon. a kerület egészségügyi ellátását 94 intézmény szolgálja, s noha az elmúlt években bővítésükre jókora pénzt fordítottak, jelentősebb fejlődést mégsem sikerült elérni. kevés a kórházi ágy, zsúfoltak a rendelő intézetek s szükség lenne már néhány új rendelőre is.

/ folyt. köv./

12.50/ju

To 1335

-31-

bb 19. / kisléghy imre ... 1. folyt./-ju

- súlyos gondja a kerületi tanácsnak, hogy az ipari fejlődés következtében emelkedett a foglalkoztatott nők aránya, a bölcsődék, óvodák befogadóképessége viszont nem nőtt számottevően. ma a bölcsődéskorú gyermekek körülbelül egynegyedét tudják elhelyezni, annak ellenére, hogy a szülőanyag jelentős része igénybe veszi a gyermekgondozási segélyt. hasonlóan nehéz a helyzet az óvodai ellátásban is.

- a kerület oktatási intézményeiben 15 000 fiatal tanul. a helyzet itt sem megnyugtató, mert iskoláink jó része igen régi, elavult épület, a tantermek zsúfoltak s felszerelésük is hagy még kívánnivalót maga után. a tanteremhiány miatt a napközi otthonokat, tanulószobákat sem lehet megfelelő körülmények között működtetni.

- az új gazdaságirányítás rendszerének bevezetése növelte a tanácsi gazdálkodás hatékonyságát, a reformból adódó lehetőségek kibontakoztatására azonban hosszabb időre van szükség. ennek során feltétlenül győszíteni kell a kerületi lakásépítések ütemét, s a lipótvárosi lakásépítések előkészítése érdekében jobban össze kell hangolni a fővárosi tanáccsal az itt lévő üzemek kitelepítését, az épületek szanálását. az építőképesség biztosításával segíteni kell a vállalati lakásépítés fejlesztését, s fokozottabb gondot kell fordítani a lakótelepek járulékos beruházásainak megvalósítására. az egészségügyi ellátás területén emelni kell a kórházak, rendelő intézetek technikai és műszerellátási szintjét, tovább kell fejleszteni az üzemegészségügyi ellátást s fel kell építeni a szegedi uti III. szakrendelőt. fontos tennivaló az iskolahálózat bővítése, az oktatási intézmények felszereltségének javítása. növelni kell az óvodai helyek számát, s bővíteni kell a kerület északi részének üzlet- g és szolgáltató hálózatát.

kisléghy imre szavai után kádár jános mondott beszédet.

/mt1/

.05/1u

13³⁵

-32-

bb 21. időjárásjelentés

1969. december 24.

mm szb -cz

a meteorológiai intézet jelenti december 24-én, szerdán:

párás, ködös idő

az atlanti óceán felől áramló enyhe, nedves levegő csak lassan terjeszkedik kelet, dél-kelet felé. ma hajnalra a magasabb légrétegekben elérte közép-európát és kisebb havazásokat okozott, a talajon is érezhető számottevő enyhülés azonban csak nyugat-európában következett be. itt sokfelé esik az eső. a bal-ti tenger térségében és a szovjetunió európai területének nagy részén tovább tart a rendkívül hideg idő, helyenként havazik. a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek itt általában mínusz 20, mínusz 30 fok között alakulnak ki. hazánkban kedden általában borult, párás, helyenként ködös idő volt, csupán az észak-nyugati határvidéken sütött ki 1-2 órára a nap. a dunántúlon egy-két helyen, az ország többi részén sokfelé volt kisebb havazás, hószállingózás, de a lehullott hó csapadékmennyisége sehol sem haladta meg az egy millimétert. a hőmérséklet napközben mínusz 2, mínusz 7 fokig emelkedett. szerda hajnalra a dunántúlon mínusz 6, mínusz 11, máshol általában mínusz 4, mínusz 7 fokig hűlt le a levegő. hazánkban továbbra is összefüggő hótakaró borítja, vastagságában az utolsó 24 órában lényeges változás nem történt.

ma délelőtt folytatódott a borult, párás, néhány helyen ködös idő, többfelé hódara hullott, néhány helyen havazott. 11 órakor mínusz 2, mínusz 5 fokot mértek.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke mínusz 5,8 fok volt, a sokévi átlagnál 5,3 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős, párás, helyenként ködös idő, többfelé kisebb havazással, hódarával, egy-két helyen ónos szitálással. gyenge, időnkint kissé megélénkülő. változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4, mínusz 9, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 0 - mínusz 5 fok között.

a duna vízállása budapestnél 100 centiméter. /mt1/

13.43/szb

-33-

NA 1410

bb 19. / kisléghy imre ... 1. folyt./-ju

- súlyos gondja a kerületi tanácsnak, hogy az ipari fejlődés következtében emelkedett a foglalkoztatott nők aránya, a bölcsődék, óvodák befogadóképessége viszont nem nőtt számottevően. ma a bölcsődéskorú gyermekek körülbelül egynegyedét tudják elhelyezni, annak ellenére, hogy a szülőanyag jelentős része igénybe veszi a gyermekgondozási segílyt. hasonlóan nehéz a helyzet az óvodai ellátásban is.

- a kerület oktatási intézményeiben 15 000 fiatal tanul. a helyzet itt sem megnyugtató, mert iskoláink jó része igen régi, elavult épület, a tantermek zsufoltak s fölserelésük is nagy mértékben kívánivalót maga után. a tanteremhiány miatt a napközi otthonokat, tanulószobákat sem lehet megfelelő körülmények között működtetni.

- az új gazdaságirányítás rendszerének bevezetése növelte a tanácsi gazdálkodás hatékonyságát, a reformból adódó lehetőségek kibontakoztatására azonban hosszabb időre van szükség. ennek során feltétlenül győszíteni kell a kerületi lakásépítések ütemét, s a lipótvárosi lakásépítések előkészítése érdekében jobban össze kell hangolni a fővárosi tanáccsal az itt lévő üzemek kitelepítését, az épületek szanálását. az építőképesség biztosításával segíteni kell a vállalati lakásépítés fejlesztését, s fokozottabb gondot kell fordítani a lakótelepek járulékos beruházásainak megvalósítására. az egészségügyi ellátás területén emelni kell a kórházak, rendelő intézetek technikai és műszerellátási szintjét, tovább kell fejleszteni az üzemegészségügyi ellátást s fel kell építeni a szegedi uti III. szakrendelőt. fontos tennivaló az iskolahálózat bővítése, az oktatási intézmények fölsereltségének javítása. növelni kell az óvodai helyek számát, s bővíteni kell a kerület északi részének üzlet- és szolgáltató hálózatát.

kisléghy imre szavai után kádár jános mondott beszédet.

/mt1/

.05/ju

15³⁵

-32-

bb 21. időjárásjelentés

1969. december 24.

mm szb -cz

a meteorológiai intézet jelenti december 24-én, szerdán:

párás, ködös idő

az atlanti óceán felől áramló enyhe, nedves levegő csak lassan terjeszkedik kelet, dél-kelet felé. ma hajnalra a magasabb légrétegekben elérte közép-európát és kisebb havazásokat okozott, a talajon is érezhető számottevő enyhülés azonban csak nyugat-európában következett be. itt sokfelé esik az eső. a bal-ti tenger térségében és a szovjetunió európai területének nagy részén tovább tart a rendkívül hideg idő, helyenként havazik. a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek itt általában mínusz 20, mínusz 30 fok között alakulnak ki. hazánkban kedden általában borult, párás, helyenként ködös idő volt, csupán az észak-nyugati határvidéken sütött ki 1-2 órára a nap. a dunántúlon egy-két helyen, az ország többi részén sokfelé volt kisebb havazás, hószállingózás, de a lehullott hó csapadékmennyisége sehol sem haladta meg az egy millimétert. a hőmérséklet napközben mínusz 2, mínusz 7 fokig emelkedett. szerda hajnalra a dunántúlon mínusz 6, mínusz 11, máshol általában mínusz 4, mínusz 7 fokig hűlt le a levegő. hazánkban továbbra is összefüggő hótakaró borítja, vastagságában az utolsó 24 órában lényeges változás nem történt.

ma délelőtt folytatódott a borult, párás, néhány helyen ködös idő, többfelé hódara hullott, néhány helyen havazott. 11 órákor mínusz 2, mínusz 5 fokot mértek.

budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke mínusz 5,8 fok volt, a sokévi átlagnál 5,3 fokkal alacsonyabb. ma 12 órákor budapestben a hőmérséklet mínusz 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős, párás, helyenként ködös idő, többfelé kisebb havazással, hódarával, egy-két helyen ónos szitálással. gyenge, időnkint kissé megélénkülő, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4, mínusz 9, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 0 - mínusz 5 fok között.

a duna vízállása budapestnél 100 centiméter. /mt1/

13.43/szb

-33-

NA-1410

bb 23. új rendelkezések a nyereségadózásról és a vállalati érdekelt-ségi alapok képzéséről

1 st./mm je bh -cz

1969. december 24.

a magyar közlöny szerdai 97-es számában megjelent a pénzügyminiszter rendelete a nyereségadózásról és a vállalati érdekelt-ségi alapok képzéséről. az új jogszabály megismétli az eddig is érvényben volt rendelkezéseket és vastag betűs szedéssel ismerteti az 1970. január elsején életbelépő új szabályokat.

a rendelet enyhít az átlagbér-szabályozás merevségén és anyagi következményeket fűz a vállalatok számára a létszám alakulásához. a vállalatok a bérszínvonal-emelés szempontjából kedvezményben részesülnek, mert ha az 1970. évi bérfejlesztési az előző évihez képest nem több mint négy százalék, ez az eddigi-eknél enyhébben, csupán 70 százalékgig terheli a részesedési alapot. a bérszínvonal-emelés kedvezményesebb adóztatását kiegészíti a létszám alakulására vonatkozó új előírás. eszerint: ha 1970-ben az átlagos állományi létszám az előző 6 évhez képest csökken, az ebből származó bér meghatározott százalékkal növelni, létszámnövelés esetén viszont a többlet-bértömeg meghatározott százalékkal csökkenteni kell a részesedési alapot.

a rendelet pontosan meghatározza, hogy mely vállalatoknál kell az új szabályozást alkalmazni.

az említett intézkedések a vállalatokat a bérszínvonal-emelésben és a létszámcsökkentésben teszik érdekelttebbé, a létszám növelése esetére pedig a vállalatok számára fokozott terhet jelentenek.

a létszámváltozással kapcsolatos intézkedéseknél figyelmen kívül kell hagyni a csökkentett munkaképességű dolgozók étszámát. a lakosság számára javítást, szolgáltatást végző vállalatoknál pedig mind a létszámnövelést, mind annak csökkentését mérsékeltbben kell számításba venni. e vállalatok további kedvezménye, hogy a fejlesztési nyereségrész adókulcs felér csökken, így nagyobb anyagi lehetőséget kapnak javító-szolgáltató tevékenység fejlesztésére.

/folyt. köv./

- 34 -

13.53 bh

MF 14 20

bb 23./ új rendelkezések.... 1. folyt./ bh

a dolgozók munkabajjárásával kapcsolatos utazási kedvezmény elszámolását is módosítják. eddig a vállalatok a kedvezményes és a teljes ár közötti különbözetet az adóból visszatarthatták, vagyis az utazási kedvezmény teljes terhét az állami költségvetés viselte. az új eljárás 3-5 év alatt a költségvetési támogatás fokozatos megszüntetését irányozza elő, az adóból visszatartható összeg évről évre csökken. a dolgozók az utazási kedvezményt természetesen változatlanul az eddigiék szerint vehetik igénybe.

további új rendelkezés - amely eddig csak a szövetkezeteknél volt érvényben - hogy 1970-től a kollektív szerződésben meghatározott mértékig a vállalatok is átcsoportosíthatják részesedési alapjuk egy részét a fejlesztési alapba.

a kereskedelmi ágazatba tartozó vállalatoknál a módosítók célja: fokozottan ösztönözni a vállalatokat, hogy a lakosság igényeit magasabb szinten és kulturáltabban elégítsék ki. a lakosságot közvetlenül kiszolgáló belkereskedelmi vállalatok az eddiginél érdekelttebbek lesznek a forgalom növelésében, mert a bérszínvonalal kapcsolatos kedvezményt a forgalom növekedésével arányos mértékben vehetik igénybe. a nyereség megosztásánál a mindenkori tényleges készlet helyett a jövőben rögzített átlagkészletet kell figyelembe venni; ez a módszer arra ösztönöz, hogy indokolatlanul ne csökkentsék készleteiket. további módosítás, hogy 1970-től a belkereskedelmi vállalatoknál is az iparvállalatokéval azonos lesz a tartalékképzés kötelező felső határa.

az említetteken túlmenő lényegesebb intézkedést - a pénzügyminisztériumtól kapott értesítés szerint - 1970-re nem adnak ki. így a vállalatok az új rendeletben foglaltak, s az eddigi szabályozók alapján készülhetnek fel a jövő évi feladataikra./mt1/

bb 22. kitüntetés

1969. december 24.

bh -cz

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. bojta bélát, a szocialista igazságszolgáltatás terén végzett kiemelkedő munkássága elismerésül 70. születésnapja alkalmával a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki.

a kitüntetést dr. korom Mihály igazságügyminiszter adta át./mt1/

- 35 -

14.05 bh

MF 14 20

bb 24. uttörő karácsony dunaujvárosban

vid ká szb -cz

1969. december 24.

Szerdán délelőtt uttörők vették birtokukba a dunaujvárosi bartók béla művelődési házat: első ízben rendeztek e városban uttörő karácsonyt. a művelődési ház aulájában felállított óriási fenyőfa körül az uttörők műsort adtak, majd a legjobb kispajtásokat megjutalmazták. a színházteremben fővárosi művészek adtak gyermekműsort. /mti/

--

bb 25. elutazott hazánkból a szovjet pártmunkásküldöttség

mm szb -cz

1969. december 24.

befejezte magyarországi látogatását az a szovjet pártmunkás küldöttség, amely az mszmp központi bizottsága meghívására v.1. csornijnak, az szkp kb revíziós bizottsága tagjának a tambovi területi pártbizottság első titkárának vezetésével tartózkodott hazánkban. a küldöttséget fogadta biszku béla, az mszmp kb politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a küldöttség szerdán elutazott budapestről. bucdzuttatására a keleti pályaudvaron megjelent román párt, az mszmp kb gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője. jelen volt sz.sz. szatucsin, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa. /mti/

--

bb 27. felmentés, kinevezés

1 fe/gk szb -cz

1969. december 24.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány dr. bognár józsefet más fontos beosztása miatt - eredményes munkája elismerése mellett - a kulturális kapcsolatok intézetének elnöki állása alól ez év december 31-i hatállyal felmentette és dr. rosta endrét, a kulturális kapcsolatok intézetének eddigi ügyvezető elnökét, miniszter-helyettesi rangban 1970. január 1-i hatállyal az intézet elnökévé kinevezte. /mti/

--

14.05/szb

-36-

MA 14³⁰

bb 26. moktar ould daddah köztársasági elnök

mm szb -cz

1969. december 24.

köszönetét fejezte ki losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének mauritánia iszlám köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért. /mti/

--

bb 28. meghalt erdélyi miklós

szb -cz

1969. december 24.

meghalt erdélyi miklós a párt és munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetéttje. temetése december 29-én /hétfőn/ 3 órakor lesz a kispesti uj-köztemetőben.

mszmp vi. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb 29. csütörtökön és pénteken is kézbesítik a csomagokat

1 jf/gk szb ie

1969. december 24.

a két-három napig behavazott, a külvilágtól elzárt dunántúli vidékekről szerdán rekord mennyiségű karácsonyi csomag érkezett a fővárosi postahivatalokba. az elmaradt szállítmányok most egyszerűen zúdultak a csomagátvevő helyekre. a postásoknak rengeteg tennivalójuk akadt: hozzávetőleg 20 ezer csomagot kezeltek és kézbesítettek. a csomagküldemények jó részét gondozó 70-es hivatalban például 12 000 postai szállítmányt gondoztak. a posta dolgozói arra számítanak, előfordulhat, hogy vidékről még csütörtökön és pénteken is befutnak az ünnepre szánt küldemények, ezért mindkét napon szolgálatot tartanak. csütörtökön a 70-es postahivatal hatvanöt teherautója szállítja majd a küldeményeket. a becslések szerint hozzávetőleg nyolcezer csomag érkezik majd a címzettekhez. 26-án husz gépkocsival tartanak inspekción.

a budapesten ügyeletes négy nagyobb hivatal vezetői azt ígérik: a postások mindent megtesznek, hogy a karácsonyra szánt ajándékok még az ünnep idején örvendeztessék meg a címzetteket. /mti/

--

14.25/szb

-37-

MA 14⁴⁵

bb 30. kántálás a matyóföldön

vid/fm bh -cz

1969. december 24.

több mint hat évszázados szokás, hogy a matyóföld köz-
ségében a karácsonyi ünnepeket megelőző estén „kántálással”,
köszöntik a rokonokat és a szomszédokat a tiz-tizenöt éves
gyerekek. a bethlehemezésnek nevezett játék ma már új formát öltött
mezőkövesden, szentistvánon és tardon. a fiatal fiúk és lányok
ma is felöltik a matyó ruhát, subát, de már a bethlehemezést
elhagyják, s még a rómaiak korában szokásos „tavaszüdvözlés”,
hagyományaihoz visszatérve csak jókívánságaikat mondják
el rigmusokba szedve. a vendéglátók dóval, almával és az ünnepre
főzött hagyományos huslevessel kínálják meg a köszöntöket./mti/
--

bb 31. 140 kiló méter hosszú szakaszon áll a jég a felső-tiszán

1 sb/gk je bh -cz

1969. december 24.

magyarországon ritka természeti tűnemény az oly gyors lehü-
lés, amely az idén bejegesítette a magyar folyókat. öt nap alatt
valamennyi folyón elindította a zajlást, vagy álló jeget vont a
íz tükrére a hideg. teljesen vagy megszakításokkal jégpáncél
borítja már tiz mellékfolyókat. a balatonon általában nyolc,
de helyenkéttizenhat centiméter vastagra hizott a jég. a
tiszta felső szakaszán hétfőtől szerdáig 80-ról 140 kilométer
hosszu szakaszra terjedt ki a jégmészék „birodalma”, - bár
az állójég még nem összefüggő, helyenként zajlás szakítja meg.

a dunán három nap alatt majdnem kétszeresére erősödött a
zajlás, s most már általában a viziükör 40-80 százalékát borít-
ják jégtáblák. budapestnél szerdára ismét 100 centiméterre
süllyedt a folyó vízszintje, s a sekély víz fokozta a zajló jég
megakadásának veszélyeit. így bajától délre, sárospartnál szerdán
délután mintegy két kilométeres szakaszon megállt a jég. a bajai
téli támaszpontra irányított jégtörő hajók a korai besötétedés
miatt csütörtökön hajnalban, karácsonykor indítanak összponto-
sított támadást a jégmező ellen./mti/
--

14.30 bh

M 1 148

- 38 -

bb 32. eltemették tompa sándort

t fe/gk/um la

1969. december 24.

szerdán a farkasréti temetőben nagy részvétellel kísérték utolsó
utjára tompa sándort, a nemzeti színház elhunyt kossuth-dijas
érdemes művészt. a virággal borított ravatalnál a hozzátar-
tozók mellett ott voltak az elhunyt pályatársai, tisztelői, művésze-
tének csodálói, amüvelődésügyi minisztérium képviselői.

a nemzet ~~színház~~ színház társulata és a színházművészeti szövet-
ség nevében marton endre főrendező mondott bucsubeszédet. személyes

emlékeket felidézve szólt tompa sándor szerepformáló tehetségéről,
felejthetetlen alakításairól. nevét kitörölhetetlenül beírta a
magyar színművészet történetébe. az ifjú színésznevezdek tompa
sándort példaként őrzi meg emlékezetében.

a sirhantot ezután elborították a kegyelet és a szeretet virágai.
/mti/
--

bb 33. időjárásjelentés

mm/um la

1969. december 24.

a meteorológiai intézet jelenti 1969. december 24.én,
szerdán

párás, ködös idő

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős, párás,
helyenként ködös idő, többfelé kisebb havazással. hódarával, egy-
két helyen ónos szitálással. gyenge. időnként kissé megélénkülő
változó irányú szél, várható legmagasabb nappali hőmérséklet
csütörtökön 0 és mínusz 5 fok között./mti/
--

- 39 -

- v e g e -

16.07/um

M 76 25

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. december 25.

bb. 1. karácsonyi ajándék 233 új lakás kecskeméten

vid ká/il -cz 1969. december 25.

kecskeméten 233 család tölti új lakásban az évvégi ünnepeket. benépesült a megyeszékhely központjában a 177 lakásos szövetkezeti szalagház, a széchenyi városrész új negyedében pedig 56 család kapta meg a lakáskulcsokat. /mti/

bb. 2. ünnepi műszak visontán

vid ká/il -cz 1969. december 25.

teljes kapacitással folytatja az áramszolgáltatást az ünnepek alatt a visontai gárin hőerőmű egyes számú blokkja. a száz megawatt teljesítményű első blokkegység kísérleti üzemeltetését úgy irányították, hogy az ünnepi csúcsgalomban idején segítsen az ország villamosenergia ellátásában. ez az első karácsony, amikor visonta fényt szolgáltat a lakosságnak.

a hazánkban első ízben alkalmazott új gépek kezelői üzemeltetés közben sajátítják el mesterségük különleges fogásait. /mti/

--

- 1 -